

Lisätiedot:

suunnittelija Krista Rimpilä, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Opetushallitus on päivittänyt perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet siten, että liikunnallisen elämäntavan edistäminen on velvoittava osa koulun toimintakulttuuria. Päivitetyt paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön 1. elokuuta 2026.

Kauniaisten perusopetuksen kunnallisessa opetussuunnitelmassa valmistellaan paikallista täsmennystä opetussuunnitelmaan valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Täsmennyksen tavoitteena on luoda yhteiset periaatteet sille, miten liikunnallisen elämäntavan edistäminen voidaan toteuttaa osana koulupäivää ja opetusta.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen läpäisee koko koulun toimintakulttuurin. Yhteisiä toimintatapoja ja linjauksia johtaa koulun johto, ja niitä täsmennetään koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Lähtökohtana on, että jokainen opettaja huomioi ammatillisen vastuunsa puitteissa liikkumisen ja aktiivisuuden opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa oppiaineen, opetustilanteen ja oppilasryhmän mukaan osana pedagogisia menetelmiään.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen peruskoulussa sisältää toimintaa, jota toteutetaan osana:

- opetusta ja opetuksen järjestelyjä
- välitunteja, siirtymiä ja koulun arkea
- koulun oppimisympäristöjä, toimintakulttuuria ja yhteisiä toimintoja

sekä keinona tukea oppimista, hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta kouluyhteisössä.

Osallisuus ja valmistelu

Asia on käsitelty nuorisovaltuustossa (NUVA). Lausunnon pohjana ollut aineisto on toimitettu nuorisovaltuustolle etukäteen kokouskutsun ja esityslistan liitteenä. Lausunto on muotoiltu 16.4.2026 pidetyn kokouksen keskustelun pohjalta, ja pöytäkirjaote toimii nuorisovaltuuston lausuntona asiassa.

Keskustelussa nuoret korostivat, että liikunnan tulisi olla luonteva osa koulupäivää ja tukea jaksamista, keskittymistä ja hyvinvointia ilman liiallista kuormittavuutta tai suorituskeskeisyyttä. Liikunnan nähtiin toimivan parhaiten, kun se on monipuolista, joustavaa ja sovitettavissa eri oppiaineisiin, ikäryhmiin sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin.

Nuoret nostivat esiin myös riittävien taukojen ja vaihtelun merkityksen oppimiselle. Liikkumisen mahdollisuudet, ulkona olominen, vaihtelevat

työskentelytavat sekä istumisen ja seisomisen vuorottelu nähtiin tärkeinä rauhoittumisen, keskittymisen ja oppimisen kannalta.

Lisäksi todettiin, että koulutilojen ja opetustilanteiden toimivuus vaihtelee kouluittain ja ikäryhmittäin. Erityisesti ylemmillä vuosiluokilla joustavien ja mielekkäiden tapojen sisällyttää liikkuminen osaksi koulupäivää katsottiin olevan tärkeitä motivaation ja jaksamisen kannalta. Opettajien sitoutumisella ja yhteisillä linjauksilla katsottiin olevan keskeinen merkitys liikunnallisen toimintakulttuurin toteuttamisessa.

Nuorisovaltuustossa esitetyt näkemykset huomioidaan opetussuunnitelman paikallisen täsmennyksen jatkovalmistelussa.

Asia on käsitelty myös koulujen johtoryhmien yhteisessä lukuvuoden aloitustilaisuudessa 9.4.2026. Tilaisuudessa käsiteltiin liikunnallisen elämäntavan edistämistä osana koulun toimintakulttuuria, ja johtoryhmät antoivat näkemyksiä koulujen arjen, rakenteiden ja edellytysten näkökulmasta.

Keskustelussa korostettiin muun muassa yhteisen ymmärryksen, pitkäjänteisyyden ja selkeiden raamien tarvetta, jotta tavoitteet voidaan toteuttaa pedagogisesti mielekkäällä tavalla koulun arjessa. Esiin nostettiin myös toimintakulttuurin merkitys, opettajien ammatillinen harkintavalta sekä koulujen erilaiset lähtökohdat ja ikärakenteet.

Johtoryhmien työskentelyn yhteydessä esiin tulleet näkemykset on huomioitu paikallisen opetussuunnitelmatekstin valmistelussa, ja niitä hyödynnetään koulun toiminnan suunnittelussa sekä kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Asia on käsitelty myös vammaisneuvostossa. Käsittelyn pohjana ollut aineisto on toimitettu neuvostolle etukäteen, ja näkemykset perustuvat kokouksessa käytyyn keskusteluun. Pöytäkirjaote toimii vammaisneuvoston lausuntona asiassa.

Keskustelussa vammaisneuvosto korosti oppilaiden osallisuuden huomioimista kaikessa liikuntaa tukevan toiminnan suunnittelussa. Neuvosto painotti, että lapsilla on tarve kuulua omaan viiteryhmäänsä ja että toimintaa ei tule järjestää erikseen vammaisille lapsille, vaan heidän osallistumisensa ja osallisuutensa tulee mahdollistaa yhteisissä ryhmissä ja toiminnoissa.

Neuvosto korosti myös, että vaikka lapsi ei pystyisi osallistumaan toimintaan fyysisesti samalla tavoin kuin muut, osallisuuden kokemus on silti keskeinen ja vain lapsi tai oppilas itse voi sitä kuvata.

Lisäksi keskustelussa nostettiin esiin vertaissuhteiden merkitys. Neuvosto toi esiin, että toiminnan suunnittelussa tulisi ajoittain pyrkiä tarkastelemaan tilanteita vammaisen lapsen näkökulmasta.

Vammaisneuvosto korosti koulun velvollisuutta hankkia perusopetuslain mukaisesti oppilaiden osallistumista tukevat opetusmateriaalit ja apuvälineet lapsille, joilla on vamma tai tuen tarve.

Neuvosto toi esiin, että koulujen tulisi varata talousarvioissaan riittävät resurssit tarvittaviin opetus- ja tukimateriaaleihin. Samalla todettiin, että kaikkia välineitä ei tarvitse hankkia uusina, vaan esimerkiksi vuokrausmahdollisuuksia voidaan hyödyntää.

Lisäksi korostettiin tarvetta kehittää Granimallin harrastustoimintaa siten, että myös vammaisilla lapsilla ja tukea tarvitsevilla on käytännössä yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua.

Neuvosto nosti esiin myös saavutettavuuden huomioimisen opetuksessa, esimerkiksi liikunnan opetuksessa, sekä erilaisten apuvälineiden merkityksen osallistumisen mahdollistajana.

Neuvosto korosti lisäksi, että saavutettavuus tulee huomioida erityisen huolellisesti uusien tilojen suunnittelussa, ottaen huomioon eriaistiset vammat sekä lasten moninaiset tarpeet liikkumisen ja opetuksen järjestämisessä.

Lopuksi vammaisneuvosto korosti lapsen osallistamista toiminnan suunnitteluun, lapsen omien kokemusten ja tarpeiden aktiivista selvittämistä sekä lapsen osallisuuden tukemista kaikilla tasoilla. Lisäksi korostettiin koulun, huoltajien ja muiden toimijoiden välistä tiivistä yhteistyötä.

Esitys paikallisen opetussuunnitelman päivityksestä *4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen* on **liitteenä**.

Esityksessä kuvataan, miten liikunnallisen elämäntavan edistäminen Kauniaisten perusopetuksessa on osa koulun toimintakulttuuria, opetusta ja arkea. Tekstissä korostetaan, että liikkuminen huomioidaan kokonaisuutena koko koulupäivän ajan ja että jokainen opettaja huomioi liikkumisen ja aktiivisuuden opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa osana pedagogista vastuutaan oppiaineen, opetustilanteen ja oppilasryhmän mukaisesti.

Sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta

1. hyväksyy Kauniaisten peruskoulun päivitetyn opetussuunnitelman liitteen mukaisesti. Opetussuunnitelma tulee voimaan 1.8.2026.
2. antaa opetuspäällikölle valtuuden tehdä tarvittaessa opetussuunnitelmaan teknisiä muutoksia.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Kauniaisten peruskoulun paikallinen opetussuunnitelma, 4.2.3. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Oheismateriaali:

Muutosmääräys/Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttaminen (17.12.2025, OPH-7885-2025)

Lapsivaikutusten arviointi - Liikunnallisen elämäntavan edistäminen